

เมื่อฉันเป็นนักศึกษาฝึกงานดนตรีบำบัด

เรียกน้ำย่อย

ก่อนอื่นขอเล่าเรื่องราวของตัวเองคร่าว ๆ ก่อนค่ะ ฉันเรียนจบสาขาดุริยางคศาสตร์สากล เอกไวโอลิน จากนั้นก็ตั้งใจที่จะเรียนต่อระดับปริญญาโท จึงตัดสินใจไปสอบเข้าดนตรีศึกษาที่มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง แต่ในวันลงทะเบียน ฉันกลับล้มเลิกความตั้งใจนั้นอย่างกะทันหัน เพราะเสียงของหัวใจตะโกนบอกกว่าสิ่งนี้ยังไม่ใช่ตัวตนของฉันอย่างแท้จริง

ฉันพยายามค้นหาตัวเองผ่านสิ่งที่สนใจ และได้ค้นพบว่างานจิตอาสาที่เกี่ยวข้องกับดนตรีเป็นงานที่ฉันชอบ แต่ฉันตั้งใจจะใช้ดนตรีที่ไม่ใช่แค่การสอนดนตรี ดังนั้นจึงค้นหาหลักสูตรต่าง ๆ ที่มีในประเทศไทย และในที่สุดก็ได้พบกับสาขาดนตรีบำบัด ซึ่งฉันเคยได้ยินคำนี้มาก่อน แต่ไม่เคยรู้เลยว่าคืออะไร และเมื่อได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับดนตรีบำบัดอย่างจริงจัง ทำให้ฉันรู้ได้อย่างทันทีเลยว่า นี่แหละ คือสิ่งที่ฉันอยากทำและจะทำไปตลอดชีวิต

ฉันเตรียมตัวในการสอบ ซึ่งทางมหาวิทยาลัยระบุว่าต้องใช้เปียโนและกีตาร์เท่านั้น ปัญหาคือฉันเล่นกีตาร์ไม่เป็น แต่..อย่าคิดนะว่าอุปสรรคแค่นี้จะหยุดยั้งฉันได้ ฉันเริ่มซ้อมกีตาร์ตั้งแต่วันนั้น ซ้อม ซ้อม แล้วก็ซ้อม และในที่สุดวันนี้ฉันก็ได้เป็นนักศึกษาสาขาดนตรีบำบัด ที่วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดลได้อย่างภาคภูมิใจ

ตอนนี้ฉันกำลังศึกษาในชั้นปีที่ 2 ซึ่งมีสิ่งที่ฉันรอคอยและทำให้รู้สึกตื่นเต้นรออยู่ นั่นคือการได้ฝึกงานดนตรีบำบัดกับผู้ป่วยจริง ฉันเลือกมาฝึกงานที่ศูนย์บริรักษ์ โรงพยาบาลศิริราช เพราะที่นี่มีกลุ่มผู้ป่วยระดับประคองซึ่งเป็นกลุ่มที่ฉันสนใจ และเรื่องราวจากนี้ไป ฉันจะเล่าให้ฟังถึงสิ่งที่จะต้องทำในทุกวัน เหตุการณ์ที่ประทับใจ และประสบการณ์มากมายที่ได้จากการฝึกงาน ติดตามกันต่อไปนะคะ

ฉันทำอะไรบ้าง

การฝึกงานเริ่มตั้งแต่แปดโมงเช้าถึงประมาณสี่โมงเย็นของทุกวัน สิ่งแรกที่ต้องทำคือ เตรียมตัวเอง ทบทวนตารางงาน ทบทวนแผนการบำบัด รวมถึงสะสมงานเอกสารต่าง ๆ ที่ยังไม่เสร็จ สิ่งเหล่านี้เหมือนเป็นการสตาร์ทเครื่อง เพื่อให้ฉันพร้อมรับมือกับงานอันแสนสาหัสทั้งวันต่อไป

จากนั้นก็เริ่มภารกิจแรกกันเลย นั่นคือการรายนวอร์ด ซึ่งเป็นการตรวจเยี่ยมผู้ป่วยในห้องพัก ขณะที่ไปรายนวอร์ด แพทย์ผู้ดูแล พยาบาล แพทย์แผนไทยประยุกต์ นักจิตวิทยาคลินิก นักศึกษาแพทย์ รวมถึงนักดนตรีบำบัด จะพูดคุยกันถึงอาการของผู้ป่วย การให้ยา และการดูแลในส่วนต่าง ๆ จากนั้นจึงเข้าไปดูอาการของผู้ป่วยและครอบครัว ฉันมีหน้าที่ในการเก็บข้อมูลทุกอย่าง สังเกต รวมทั้งจดบันทึกข้อมูลที่จำเป็นทั้งหมด

เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจประจำวัน ฉันจึงมีโอกาสใกล้ชิดกับผู้ป่วยได้มากขึ้น โดยการพูดคุยและสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสบการณ์ทางดนตรีและบทเพลงที่ชื่นชอบ ในขั้นตอนนี้เรียกว่าการคัดกรอง ฉันต้องพิจารณาอย่าง

ละเอียดถี่ถ้วนว่าผู้ป่วยแต่ละรายควรได้รับการดนตรีบำบัดหรือไม่ เพราะอะไร เป้าหมายของกิจกรรมคืออะไร โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้ป่วยจะได้รับเป็นหลัก

หลังจากการคัดกรอง จึงมาถึงขั้นตอนที่ฉันใฝ่ฝัน นั่นก็คือ การใช้ดนตรีเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วย กิจกรรมโดยทั่วไปที่เหมาะสมกับผู้ป่วยในระยะสุดท้ายคือ การฟังเพลง ซึ่งฉันเคยคิดว่ามันเป็นกิจกรรมที่พื้นฐานมาก แต่เมื่อนำมาใช้กับผู้ป่วยกลุ่มนี้แล้ว สามารถส่งผลให้ฉันถึงกับ..ว้าววว..ได้เลยทีเดียว

สิ่งสำคัญที่ฉันจะต้องคำนึงถึงระหว่างการทำกิจกรรมคือ การเข้าใจถึงการแสดงออกทางด้านอารมณ์และกายภาพของผู้ป่วย นักดนตรีบำบัดจะต้องเป็นผู้สังเกตที่ได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน และจะต้องเข้าใจ รวมทั้งสัมผัสถึงอารมณ์ของผู้ป่วยได้ทุกขณะ ห้ามเผลอหรือหลุดแม้แต่วินาทีเดียว ซึ่งยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ไม่ง่ายเลย

สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งหลังการบำบัดคือ การสื่อสารกับทีมที่ดูแล โดยเขียนข้อมูลลงไปในเวชระเบียน เพื่อให้ทีมการรักษาได้ทราบถึงความเป็นไปและรายละเอียดที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วยในขณะที่ได้รับการบริการ

เหตุการณ์ที่ประทับใจ

การให้บริการครั้งที่ประทับใจมากที่สุดคือ ฉันทราบว่า คุณป้าท่านหนึ่งต้องการฟังเพลงวิมานสีชมพู แต่ฉันไม่เคยร้องเพลงนี้มาก่อน ไม่เคยได้ยินเนื้อเพลงเลยด้วยซ้ำ ฉันจึงแอบกังวลว่าจะซ้อมทันไหม วันนั้นฉันรีบหาคอร์ดเพื่อที่จะเริ่มซ้อมทันที แต่แล้วก็เกิดอุปสรรคขึ้น คือหาคอร์ดไม่ได้เลย ฉันทั้งกังวลและเครียด แต่สุดท้ายฉันก็ได้คอร์ดมาจนได้ตอนเวลาเกือบเที่ยงคืน

ตอนนั้นฉันยอมรับว่าวุ่นมาก แต่เพราะต้องการให้ผู้ป่วยได้ฟังในสิ่งที่ชอบ เพื่อให้เขาได้มีความสุขที่สุดเท่าที่ฉันจะทำได้ ฉันจึงไม่ละความพยายามที่จะซ้อม จนเวลาล่วงเลยถึงตี 2 และในที่สุดความพยายามของฉันก็ไม่สูญเปล่า เมื่อเข้าไปให้บริการดนตรีบำบัด คุณป้าถามถึงเพลงวิมานสีชมพูตามที่คาดไว้ ฉันจึงเริ่มร้องเพลงนี้ทันที คุณป้ามองหน้าฉันสลับกับการหลับตาพร้อมตลอดทั้งเพลง

แม้ฉันจะยังจำเนื้อเพลงได้ไม่แม่นมากนัก แต่ก็พยายามส่งความรู้สึกที่ดีออกไปผ่านเสียงเพลงและรอยยิ้ม คุณป้าก็ยิ้มตอบมาให้ฉันเป็นระยะ ฉันเห็นแววตาที่สะท้อนถึงความสุขในตอนนั้น และเมื่อให้เลือกเพลงต่อไป ครั้งนี้สามีของคุณป้าขอเลือกเพลงแม่ของคุณเสกโลโซ เพราะเมื่อก่อนเคยฟังเพลงนี้ด้วยกันในขณะที่นั่งรถเมล์กลับบ้าน คุณลุงเล่าเรื่องราวต่าง ๆ มากมาย ทำให้ฉันตื่นตันและประทับใจ ที่ได้เห็นว่าดนตรีนอกจากจะสร้างความสุขได้แล้ว ยังทำให้คุณลุงและคุณป้าได้นึกย้อนกลับไปถึงช่วงเวลาดี ๆ ที่เคยมีร่วมกันอีกด้วย

สิ่งที่ได้จากการฝึกงาน

ฉันรู้สึกอบอุ่นและประทับใจมากกับการฝึกงานครั้งนี้ และสิ่งที่แน่นอนที่สุดคือ ฉันได้รับประสบการณ์จากการให้บริการดนตรีบำบัดกับผู้ป่วยจริง ก่อนหน้านี้ในขณะที่ให้บริการดนตรีบำบัด ฉันมักจดจ่ออยู่กับตัวเอง

และดนตรีที่กำลังเล่น กลัวว่าจะทำอะไรผิดพลาดหรือไม่เป็นไปตามแผนการ แต่ในครั้งนีทำให้ฉันตระหนักถึงการมองความจริงที่อยู่ตรงหน้า รู้จักการสังเกตอย่างถี่ถ้วน คิดถึงประโยชน์ของผู้ป่วยมากขึ้น ฝึกการควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ฝึกคิดเป้าหมายในการวางแผนบำบัด และเรียนรู้การบันทึกงานเอกสารต่าง ๆ

ฉันได้ความรู้หลายอย่างเกี่ยวกับการทำงานดนตรีบำบัดในโรงพยาบาลกับผู้ป่วยระยะสุดท้าย ซึ่งทำให้เข้าใจว่าในแต่ละสหสาขาวิชาชีพนั้น ทำงานเกี่ยวข้องกันอย่างไร ในการฝึกงานครั้งนี้ ฉันยังมองเห็นตัวเองได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ว่ารักที่จะทำงานในวิชาชีพนี้และต้องการที่จะใช้ดนตรีในการบำบัดให้กับผู้ป่วยในโรงพยาบาลอย่างแท้จริง ซึ่งทั้งหมดนี้ ฉันจะขอนำความรู้ทุกอย่างที่ได้รับไปใช้สำหรับการทำงานในอนาคตอย่างแน่นอน

ที่มาของเรื่อง.... กัญญาพัชร กิจเรณู

นักศึกษาปริญญาโท ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาดนตรีบำบัด

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

